

Astăzi, Joi, 26 Februarie, 2026

**Sf. Ier. Porfirie, episcopul Gazei; Sf. Mc.
Fotini Samarineanca (*Canonul Mare*)**

Isaia 2

¹¹ Că privirea Domnului e înaltă, dar omul e umil; dar trufia omului va fi umilită și numai Domnul Se va înălța în ziua aceea.

¹² Că ziua Domnului Atotțiitorului va fi mai presus de cel mândru și de cel semeț și mai presus de cel înalt și de cel trufaș, iar ei vor fi umiliți;

¹³ și mai presus de tot cedrul Libanului, de cel ce este înalt și de cel ce este trufaș, și mai presus de tot stejarul Vasanului

¹⁴ și mai presus de tot muntele înalt și mai presus de tot dealul înalt

¹⁵ și mai presus de orice turn înalt și mai presus de tot zidul înalt

¹⁶ și mai presus de orice corabie de pe mare și mai presus de toată privestea navelor frumoase.

¹⁷ Și tot omul va fi umilit și trufia oamenilor va cădea la pământ, și numai Domnul în ziua aceea Se va înălța.

¹⁸ Și ei își vor ascunde toți [idolii]

făcuți de mâna lor,

¹⁹ vârându-i în peșteri și'n crăpăturile stâncilor și'n vizuinile pământului, de frica Domnului și de slava tăriei Lui, când Se va scula să prăpădească pământul.

²⁰ Căci în ziua aceea va lepăda omul urâciunile lui de aur și argint, pe care și le-a făcut să se închine la zădărnicii și lilioci,¹

²¹ atunci când va intra în vizuini-le de piatră seacă și'n crăpăturile stâncilor, de frica Domnului și de slava tăriei Lui, când Se va scula să prăpădească pământul.

Facerea 2

^{4a} Aceasta-i cartea facerii cerului și a pământului, de la facerea lor².

---

¹ Sf. Ioan Hrisostom: Pentru idoli și idolatri nu va fi nici o scăpare în ziua judecății. Autorul îi numește pe idoli, în derâdere, „lilioci”; într'adevăr, liliacul trăiește ascuns în peșteri și cotloane, la întuneric, ferindu-se de lumină; și demonii conspiră în taină împotriva lui Dumnezeu și a omului.

² Aici se încheie primul referat biblic asupra creației; de aici începe cel de al

^{4b} În ziua când Domnul Dumnezeu a făcut cerul și pământul,

⁵ pe pământ încă nu era nici un copăcel, și nici o buruiană încă nu odrăslise, pentru că Domnul Dumnezeu nu trimisese încă ploaie pe pământ și încă nu era om ca să lucreze pământul;

⁶ ci numai abur ieșea din pământ și umezea toată fața pământului.

⁷ Și Domnul Dumnezeu l-a zidit pe om din țărână luată din pământ³, și a suflat asupra lui suflare de viață și s'a făcut omul întru suflet viu⁴.

---

doilea, al cărui centru este omul. Pentru a marca hotarul dintre ele, versiunea de față a adoptat felul în care o seamă de versiuni occidentale împart versetul în a și b.

³ În ebraică: **adām** = om; **adāmā** = pământ. Aceste două substantive comune îi vor da primului om numele său propriu: Adam.

⁴ T. M.: „și s'a făcut omul ființă vie”. „S'a făcut”: a devenit; a trecut în alt mod de existență. În LXX: „și s'a făcut omul întru suflet viu” (eis **psychín zoosān**), care poate fi tradus și: „întru suflet care trăiește”, adică nemuritor. Sufletul omului (altceva decât „viața”) s'a născut din suflarea lui Dumnezeu și l-a învăluit (l-a îmbrăcat) pe om odată cu aceasta, dar și cu tendința de a fi „absorbit”: particula **eis** înseamnă și „întru” (înăuntru) și „spre” (direcție, scop). În 1 Par 12, 19 se spune că Duhul „l-a îmbrăcat” pe Amasai, care a rostit o profeție: tot astfel pe Ghedeon (Jd 6, 34). Acest **endýo**

⁸ Și Domnul Dumnezeu a sădit un rai⁵ în Eden⁶, spre răsărit, și l-a pus acolo pe omul pe care-l zidise.

⁹ Și Domnul Dumnezeu a făcut să răsară din pământ tot soiul de pomi plăcuți la vedere și buni la mâncare, precum și pomul vieții⁷ în mijlocul raiului și pomul cunoștinței binelui și răului⁸.

¹⁰ Și din Eden ieșea un râu care uda raiul, iar de acolo se împărțea în patru brațe.

¹¹ Numele unuia era Fison; acesta înconjoară toată țara Havila, în

---

înseamnă „a îmbrăca”, cu sensul de a lua complet în stăpânire; „a se îmbrăca” = a intra în posesia cuiva sau a ceva. În acest sens duhovnicesc îl va folosi Pavel în Rm 13, 14: „...îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos”, în Ga 3, 27: „...în Hristos v'ați îmbrăcat” și în Col 3, 12: „...îmbrăcați-vă cu simțăminte de îndurare, de bunătate...”. Așadar, omul nu e o simplă „ființă vie”, asemenea tuturor celorlalte, ci trup cu suflet viu, aparținând celor două lumi, materială și spirituală. Având un caracter antinomic (în același timp exterior și interior trupului), el este – ontologic – apt și pentru experiențele mistice (extaz și entaz).

⁵ În ebraică: **gan** = grădină. Septuaginta îl preferă pe **parádeisos** = paradis, rai, spre a-i sublinia caracterul cu totul special.

⁶ Eden: imposibil de localizat geografic, dar cu semnificația de „bucurie”, „desfătare”.

⁷ Pomul vieții, simbol al nemuririi.

⁸ Vezi versetul 17.

care se află aur,

¹² iar aurul din țara aceea este bun; tot acolo se găsește bdeliu și piatra de onix.

¹³ Numele râului al doilea este Gi-hon. Acesta înconjoară tot ținutul Etiopiei.

¹⁴ Și râul al treilea este Tigrul; acesta curge prin fața Asiriei; iar râul al patrulea este Eufratul.

¹⁵ Și Domnul Dumnezeu l-a luat pe omul pe care-l zidise și l-a pus în rai ca să-l lucreze și să-l păzească.

¹⁶ Și Domnul Dumnezeu i-a dat lui Adam poruncă și i-a zis: „Din toți pomii raiului poți să mănânci,

¹⁷ dar din pomul cunoștinței bine-lui și râului să nu mănânci, căci în ziua în care vei mânca din el, cu moarte vei muri!”⁹

¹⁸ Și a zis Domnul Dumnezeu: „Nu este bine să fie omul singur; să-i facem ajutor pe potriva lui”¹⁰.

¹⁹ Și din pământ a mai zidit Domnul Dumnezeu toate fiarele câmpului și toate păsările cerului¹¹ și le-a adus la Adam ca să vadă cum

---

⁹ Expresia semnifică moartea inevitabilă și totală.

¹⁰ „Pe potriva lui”: ca și cum el ar sta față’n față cu propria sa imagine.

¹¹ Indiferent de ordinea creării lor (comp. cu 1, 20-27), toate viețuitoarele au fost făcute pentru om.

le va numi; și oricum va numi Adam toată ființa vie, ea așa se va numi.

Proverbele lui Solomon 3

¹ Fiule, rânduiește-mi-le mele nu le uita, iar inima ta să păzească spusele mele,

² că lungime de zile și ani de viață și pace ți se vor adăuga.

³ Milostenia și credința să nu-ți lipsească; prinde-ți-le de grumaz, scrie-ți-le pe lespedeja inimii și vei afla har

⁴ și vei gândi ceea ce e bun în fața Domnului și a oamenilor.

⁵ Nădăjduiește cu toată inima în Dumnezeu, iar cu înțelepciunea ta nu te semeți:

⁶ cunoaște-o în toate purtările tale pentru ca ea să-ți îndrepte calea.

⁷ Să nu fii înțelept de dragul ochilor tăi,¹² ci teme-te de Dumnezeu și ferește-te de tot răul;

⁸ atunci va fi vindecare trupului tău și odihnă oaselor tale.

⁹ Pe Domnul cinstește-L din ostinelile tale cele drepte și adu-I

---

¹² Literal: „Să nu fii înțelept doar în sinea ta”; cu alte cuvinte, dobândirea înțelepciunii nu e scop în sine, ci instrumentul prin care omul poate deveni mai bun.

prinos din cele ce-ți sunt roade ale dreptății,¹³

¹⁰ pentru ca astfel hambarele tale să se umple de grâu și din teascurile tale să se reverse vinul.

¹¹ Fiule, nu disprețuie certarea Domnului, nici nu te descuraja atunci când El te muștră;

¹² căci Domnul îl ceartă pe cel pe care-l iubește și-l bate pe fiul căruia-i poartă de grijă.¹⁴

¹³ Fericit e omul care a aflat înțelepciunea și muritorul care a cunoscut știința;¹⁵

¹⁴ că mai bine e să negustorești

---

¹³ Orice jertfă (pângă, prinos, milostenie, binefacere) se cere adusă numai din ceea ce omul a dobândit pe cale cinstită; cu banul de furat nu se poate face pomană.

¹⁴ Asprimea este o componentă (nedorită, dar necesară) a pedagogiei cu care părinții își educă și instruiesc odraslele. Verbul **paidévo** înseamnă „a crește un copil”, „a-i da educație și învățătură”, dar și „a pedepsi”, „a certa”.

¹⁵ Ca și în multe alte cazuri din Cartea Proverbelor, termenii ca „înțelepciune”, „știință”, „pricepere”, „cunoaștere”, „cugetare” au sensuri foarte apropiate, așa încât nu întotdeauna se pot face distincții clare, mai ales atunci când ele sunt folosite în construcția stilistică numită „paralelism sinonimic”. În cazul de față, „înțelepciunea” (**sofia**) și „știința” (**frónesis**) sunt tratate drept sinonime, și așa se explică de ce textul care urmează folosește un singular.

cu ea decât cu vistierii de aur și argint;

¹⁵ mai scumpă e ea decât nestematele; împotriva ei nimic din ce e rău nu poate sta; ea li se descoperă tuturor celor ce i se apropie și nimic din ce e scump nu-i este deopotrivă.

¹⁶ În dreapta ei stau îndelunga'nzire și anii vieții, în stânga ei stau bogăția și slava;¹⁶ din gura ei se rostește dreptatea, ea legea și mila pe limbă le poartă.

¹⁷ Căile ei sunt căi bune și toate cărările ei sunt în pace;

¹⁸ tuturor celor ce se lipsesc de ea le este pom de viață, iar cei ce se reazemă pe ea sunt ca și cum L-ar avea temelie pe Domnul.¹⁷

---

¹⁶ Sf. Maxim Mărturisitorul, gândindu-L pe Dumnezeu ca vistiernic al înțelepciunii divine, crede că în dreapta Lui stau „cei ce au primit cunoștința imaterială a celor inteligibile, liberă de închipuirile sensibile”, iar de-a stânga, „cei ce au dobândit contemplația naturală prin duh, împreună cu înțelegerea cucernică a judecăților”.

¹⁷ *Sfânta Scriptură* versiune diortosită după *Septuaginta*, redactată și adnotată de Mitropolit Bartolomeu Valeriu Anania

Tâlcuire

„Teme-te de Dumnezeu și te ferește de tot răul” (*Pilde* 3, 7). Hotarul postirii tale să fie următorul: la sfârșitul lui, în tine să se sălășluiască frica de

Dumnezeu și să se înrădăcineze hotărârea nestrămutată de a te feri de tot răul, chiar dacă pentru aceasta ar trebui să pierzi totul, chiar și viața. Pentru aceasta, nu te mărgini numai la rânduiala cea din afară a postirii, ci ocupă-te de tine cu deosebită luare aminte, intră în tine însuși și privește chipul gândurilor tale: oare conglăsuiește el într-un tot cu nemincinosul cuvânt al lui Dumnezeu? Cercează-ți înclinările și dispozițiile: sunt ele, oare, așa cum le cer de la tine Domnul și Evanghelia? Cercează-ți întreaga viață: este ea, oare, pe de-a-ntregul în conglăsuire cu poruncile lui Dumnezeu? Să deplângi și să urăști toate lucrurile potrivnice lui Dumnezeu, hotărând ca de-acum înainte să nu te mai întorci la ele. Dacă vei face astfel, înțelept vei fi; iar dacă nu, nu vei fi nicidecum.¹⁸

---

¹⁸ Sfântul Teofan Zăvorâtul, *Tâlcuiri din Sfânta Scriptură pentru fiecare zi din an*.